

ПРОФИЛИ

СРЕДНО УЧИЛИЩЕ ЗА ХУМАНИТАРНИ НАУКИ И
ИЗКУСТВА "КОНСТАНТИН ПРЕСЛАВСКИ" - ВАРНА

БРОЙ 1,
2022/2023 Г.

Народни будители

kozloduy-bg.info

Кой е народен будител? Чувайки това словосъчетание, няма човек, който да не се сети за историческите личности като Ботев, Левски, Раковски. Но само това ли са народните будители? Отговорът е - не. Всеки може да бъде такъв. Не е нужно да извършваш велики подвизи или да падаш в битки, за да бъдеш национален герой. Достатъчно е да носиш родината в себе си, да цениш, съхраняваш и предаваш историята и традициите ѝ.

Пример за съвременни народни будители са учителите, по които и предмет да учат децата. Предавайки своите знания, те ни учат на нашия език, нашата култура, нашата история. Именно по този начин те изграждат българина в нас и още повече - човека с чест, човека, с когото да се гордеем ние, нашите роднини и близки.

Човекът, който с гордост ще застане и ще каже: "Аз съм от България!"
Точно заради това те не трябва да бъдат пренебрегвани, а обратното - уважавани, почитани, ценени.
Всички ние, млади или стари, можем да бъдем народни будители, стига да носим България в сърцата си и да не се срамуваме да го показваме всеки ден!
Това е целта на училищата. Те не са създадени, за да могат младите да имат какво да правят в свободното си време, както все повече ученици ги възприемат. Те са, за да се оформи поколение с достойни, честни и добри хора. Заради това - учете! Сега е моментът, в който се оформяме като граждани, които в бъдеще ще бъдат пример за младите.

Не си
пропилявайте
времето,
защото то
никога няма да
се върне.
Нека бъдем
народни
будители!

Никол Генчева
XI Б клас

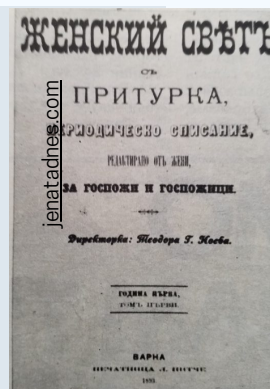
Варненското списание "Женски свят" - първото женско печатно издание в България.

Глашатай на всичко ново и прогресивно в Европа в края на XIX век е пресата. Веднага след Освобождението будните граждани на Варна разбират, че печатните медии са главният проводник на модерността, към която се стреми българското общество. Развитието на стопанската инициатива, демократизирането на градското управление, достигането на върхове в културата и духовността са невъзможни, ако не се осигури наличието на варненски вестници и списания, които да се борят с патриархалните традиции на града. Варненски вестници се появяват през 1880 г., когато градът се сдобива със своя печатница. Още първите броеве се стремят не само да отразя-

ват обществените промени, но и да ги предизвикват, да провокират желание за приобщаване към ценностите на модерния свят. Характерно за европейската преса по онова време е появата на множество специализирани издания, включително женски. В края на деветнадесетото столетие женските печатни издания в Европа информират, просвещават, организират благотворителност, възпитават гражданско поведение и огласяват борбата на жените за еманципация. Едновременно с това женските списания се стремят да усъвършенстват нравствеността, битовата и здравна култура, домакинството, модата и начина на живот на европейките.

Първото българско периодично издание за жени е списание „Женски свят“, което започва да излиза във Варна през 1893 г. и бързо се превръща в национално издание, защото се разпространява в цяла България. Директор и главен редактор е Теодора Ноева, лидер на женското движение в града.

Тя е подпомагана от брат си, Атанас Манов, историк и варненски културен деятел, както и от по-малката си сестра, Елена Манова, първата дипломирана (в Париж) модна дизайнерка на Варна. Двете сестри са в ръководството на градското благотворително дружество „Майка“, а по-късно и на Варненското женско благотворително дружество „Милосърдие“. Мисията на списанието се разкрива още в уводната статия на първи брой, в която се изтъква, че въпросът за промяната на положението на жената занимава обществеността навсякъде по света, а у нас дори още не е поставен на дневен ред.

Затова „Женски свят“ си поставя за цел да се превърне в трибуна за огласяване на „женския въпрос“, да подпомага гражданското съзряване на българката. На своите страници списанието популяризира успехите на женските движения

в Европа и света, обсъжда положението на жената в българското общество и повежда борбата за нейната равнопоставеност. Изданието акцентира върху актуалните проблеми на българката:

продълж. на стр. 3

Варненското списание "Женски свят" - първото женско печатно издание в България.

shelptomogre.bg

„Женски свят“ популяризира и дейността на женските дружества в България и подкрепя различни техни акции, като например прошенията до Председателя на Народното събрание за отваряне вратите на Висшето училище за българските жени. През 1896 г. главната редакторка Теодора Ноева дори подава заявление във Варненското градско общинско управление, с което иска да

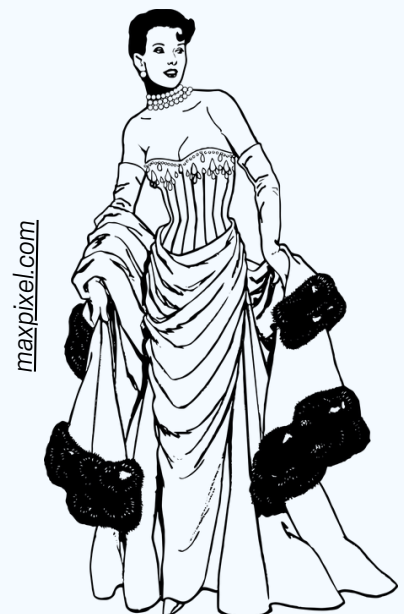
равно образование за младежи и девойки, достъп на жените до висше образование, изравняване на заплатите на учителите и учителките, правото на омъжените жени да продължават да учителстват. Списанието постоянно публикува биографии на велики жени, анотации за произведения, писани от жени, резюмета на книги и статии, отразяващи борбата на женските организации по света за права на жените.

бъде вписана в избирателните списъци. Предизвикана от острата обществена реакция срещу този пръв акт на суфражетското движение у нас, тя публикува на страниците на списанието си обширна статия, в която защитава правото на жените да участват в управлението чрез своя глас и доказва, че то им е отнето само по силата на традицията, но не и от конкретните текстове на Търновската конституция.

От началото на 1894 г. към списанието редовно излиза и притурката „Домакиня“, водена от Елена Манова. В нея научно, „по европейски“, се преподава шиене, кроене, ръкоделие, готвене. Разискват се здравни проблеми, на хигиената и красота, дават се практични съвети на варненки как да усвояват маниерите и начина на живот на европейски дами.

„Женски свят“ и „Домакиня“ бързо стават популярни в цяла България, подобни издания се появяват и във Враца, Чирпан, София. Варненското издание спира да излиза през 1898 г. по финансови причини, но със съзнанието за изпълнена мисия, че „даде толкова добро направление на един от най-важните въпроси – женский, и основа цяла една феминистка филология, несъществуваща още не само у нас, но и в много по-напреднали народи...“

Катерина Раличкова - учител по история и цивилизация

Суфражетките (на английски: suffragettes, от suffrage – избирателно право) са участнички в движението за предоставяне на избирателни права на жените, наречено суфражизъм.

BirTawil - ничията земя

В днешни дни съществува една невероятна история за ничията земя, която никой не иска. Има малък парцел земя, намиращ се на границата между Египет и Судан, който е от последните ничии земи на планетата. Този парцел земя с площ 2000 кв. км, наречен BirTawil, се намира в един от най-запустелите райони на Северна Африка. Релефът е главно пясъчен и скален, без пътища и природни ресурси. Тази територия няма постоянно население. От тук идва и заключението за всички, че този регион няма да допринесе с нищо за нито една страна. Но това не е цялата истина. В съседство с BirTawil е разположен друг много по-голям триъгълник земя - Hala'ib, който също е съставен от пясък и скала, но граничи с Червено море и затова е по-ценен. Както Египет, така и Судан искат Hala'ib, но заради начина, по който е създадена границата между тях, всяка страна може да владее или BirTawil, или Hala'ib, но не и двете.

slow-journalism.com

Което означава, че вземайки BirTawil, страната ще трябва да се откаже от претенциите си към по-големия и доходоносен Hala'ib, който никоя държава не иска да загуби. Начало на тази странна ситуация е сложено през 1899 г., когато Обединеното кралство, което държи властта в района, подписва споразумение с Египет, за да управляват съвместно Судан, създавайки договор, наречен Англо-египетски Судан. В действителност британците имат пълен контрол върху Судан. Постигнато е съгласие границата между Египет и Судан да бъде по протежение на 22-ия паралел. Три години по-късно британците решават, че договорената граница не отразява действителното използване на земята от местните племена в района.

Така те очертават нова граница. Малка планина точно на юг от 22-ия паралел, решава Великобритания, трябва да бъде управлявана от Египет. Това било дом на номадското племе Абабда, което има по-силни връзки с Египет, отколкото със Судан. Това е земята, наречена BirTawil. Междувременно много по-голям триъгълник земя, наречен Hala'ib, разположен на север от 22-ия паралел, в непосредствена близост до Червено море, е предаден под судански контрол. Това е родината на племето Бежа, което културно е по-близко до Судан. Проблеми с тази подялба не възникват, докато Судан не обявява независимост през 1956 г. Новото правителство обявява националните си граници, според които Hala'ib е част от Судан. Египет, от друга страна, твърди, че това е временна административна юрисдикция и че суверенитетът е установен в договора от 1899 г., който поставя границата на 22-ия паралел. Това прави Hala'ib египетски.

BirTawil - ничията земя

И докато граничните конфликти по света са доста често явление, това, което прави този конкретен конфликт уникален, не е желанието за притежание на Hala'ib, а по-скоро въздействието, което то има върху по-малкия парцел земя на юг от 22-ия паралел - района, известен като BirTawil. Нито Египет, нито Судан искат да упражняват суверенитет над него, защото това би означавало да се откажат от претенциите си към Hala'ib. Така на египетските карти BirTawil е показан като принадлежащ на Судан. На суданските карти той се появява като част от Египет. На практика, BirTawil не принадлежи на никого - той е ничия земя.

Деа Тумбалова - VIII Г клас, ръководител: Адряна Янкова - учител по география и икономика

НИЕ ТВОРИМ СВЕТОВЕ

Спомен /Размисли върху "Аз искам да те помня все така" - Димчо Дебелянов/

Не бе я виждал вече 3 години, все още усещаше парфюма ѝ, а на моменти я виждаше седнала на стола да чете. Не бе на себе си откак я няма, беше...празен. Все още мислеше "Какво ако...". Тя вече не беше там, но той все още не можеше да диша спокойно, задушаваше се с мисълта, че Звънчето вече я няма. Съществуваше, но не живееше, продължаваше да обитава същата къща-там на хълма- далече от града.

картина - Силвия Павлова

Нощите бяха единственото му спасение, защото тогава той бе с нея в съня си. Сънуваше тяхната млада любов. Колко още трябваше да се събужда в този кошмар, наречен живот? Истината е, че след нея той стана друг човек - изгубен. Липсваха му нейните тъмни къси коси, оформящи така добре лицето, дълбоките ѝ очи, които винаги бяха замислени, гласът ѝ, който галеше нежно ушите му. Сладката усмивка, красяща лицето, както и звънливият смях, от него идваше прякора ѝ – Звънчето. Последното, което той запомни, бе празният ѝ поглед, жадуващ да се освободи от това наказание, тези окови, с които тя се бореше ден подир ден.

Бе щастлива донякъде да потегли с нея, защото Тя дойде – смъртта. Мислейки си за това, той понякога искаше да я последва към небитието, да бъде пак с нея. „Историята да продължи!“ въртеше се в главата му, но уви, всяка сутрин осъзнаваше едно и също – нея я няма. „Не мога, не искам! Не желая все така да ме боли, да усещам празнотата в себе си. Топката в гърлото ме задушава всеки ден повече и повече. Къде се дяна онази глътка свеж въздух, душевно спокойствие?“ Желанието да я увековечи го доведе до стиховете, но и това не го запълни. Искаше да ѝ покаже, да прочете, да предаде всичко, което чувства към нея. Никога не му мина, поиска да напусне къщата, защото му напомняше...за всичко. Не можа да го понесе. Единственото, което можа да направи, бе да отиде на фронта, а оттам – каквото сабя покаже. Носеше я близо до сърцето си, гледаше я преди да заспи, когато се събуди, Звънчето беше винаги там, с него. Но снимката не можеше да замени нищо, тежеше му все повече и повече и въпреки че запълни времето си, не запълни душата си. Още две години минаха и най-накрая в късната есен на 1916 година желанието му се сбъдна. Щеше да отиде при нея. Дори в последния си миг той мислеше само за усмивката, която ще види там някъде, мъчението бе приключило. Най-накрая усети така жадуваното облекчение, което чакаше години наред – струваха му се като векове. Усети, че отива при нея и със сетния си дъх каза:“Чакай ме...Идвам!“.

Десислава Колева - XII А клас

Като малък вярвал ли си, че съществуват супергерои? Колкото и невероятно да ти се струва, ще ти кажа, че си бил прав! Наистина има супергерои! Дори се разминаваме с част от тях всеки ден по коридорите в училище. А най-интересното е, че и ти можеш да се присъединиш към тях, стига да пожелаеш! Сега ще ти разкажа малко за тях. Те не са сами или по двойки, както сме свикнали да ги гледаме по филмите. Напротив, те са част от четири екипа, състоящи се от по 14-15 души на различна възраст с име на една от при-

родните стихии: „Вода“, „Въздух“, „Земя“ и „Огън“. Всеки супергерой носи чудотворен знак – медальон, гривна, кърпа, бадж, който символизира отбора и неговото лого. В ежедневието можеш да ги познаеш по раниците, оборудвани с бележници, химикалки и телефони в готовност да записват и снимат важното. Макар и да са малко срамежливи, те винаги са усмихнати и ще те поздравят, защото са те забелязали.

Сигурно ще попиташ „Като са супергерои, срещу кого се борят?“ Е, те не се сражават в епични битки с чудовища и духове, а вече 15 години се борят срещу забравата на фолклорното минало. Ако ги срещнеш между 17-ти и 23-ти юли, значи и ти си в уникалното българско село Аспарухово със старо име Ченге и бъди сигурен, че те са на мисия.

Селото е запазило автентичната българска култура, история, традиции и обичаи.

Симона Котоманова - VI А клас

Спомени от лятото

Участието ми в XIII фолклорна експедиция в село Аспарухово през това лято беше един от най-интересните и забавни спомени. Гордея се, че бях избрана сред достойните ученици от училището от госпожа Елеонора Николова да се включа в мисията за спасяването на българското минало и че имах възможността да обикна това прекрасно кътче от България! Аспарухово ме накара да осъзная, че колкото и да е малка една страна, толкова повече златни кътчета като това притежава.

В експедиционния екип не само се запознах с много деца от различни класове, а успях заедно с тях да направя за първи път неща, за които преди само бях чела: да разговарям с възрастни хора и да ги попитам за всичко интересно от миналото; да посрещам изгрева на брега на язовира, да пея ченгенски песни и да танцувам сутрин рано хоро на ливадата; да ходя с менци и кобилица за вода на извора Утуля и да гадая бъдещето по нишани, потопени в нея; да мечтая под звездите, докато усетя с дълбока благодарност радостта, че съм там, че ме има и че обичам този прекрасен български свят!

Личните и ритуалните моменти се сляха в забавни спомени плюс още толкова, които ме очакват и следващото лято. Затова нямам никакво търпение да отида отново и да се върна с още повече интересни мигове.

продълж. на стр. 7

Спомени от лятото

Завръщането ми от експедицията беше щастливо заради многобройните преживявания и приятелства, но и заради това, че ме очакваше още едно приключение - лагер в Рила, организиран от моята учителка по математи-

ка госпожа Тодорова. Там също беше много интересно, защото разгледахме интересни кътчета от курорта „Боровец“ и околните забележителности. Една от тях бе Рилският манастир – Светата българска обител, където отдавна мечтаех да отида. Посетихме и Цари-Мали град – една културна възстановка, чрез която можеш много да научиш за Средновековието. На лагера играхме на воля, разхождахме се, яздохме коне, подарявахме си незабравими преживявания, опознавахме се със съучениците си и много се забавлявахме,

особено последната „Вечер на талантите.“ В нея участваха всички, които изявиха желание. Аз и моите съученици от класа направихме пиесата „Приказна олелия“ и за огромно щастие успяхме да спечелим награда, а това ни направи много щастливи.

Обичам всеки изминал момент от тези летни приключения и съм благодарен на моите учители, че още през първата година в новото училище ми дадох шанс да споделя такива преживявания с моите съученици и да си създам незабравими спомени за цял живот.

Ралца Стоянова VI клас

С обич... за нощта

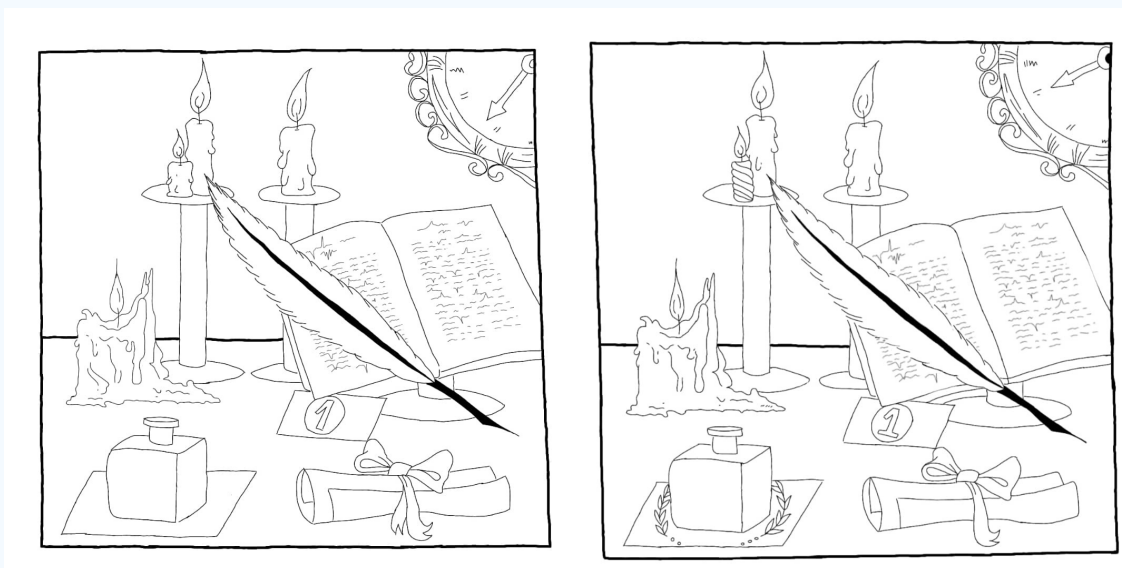
Още, когато видя мрака усещам как ме опиянява луната. Със своите песни и приказки за минали дни, понякога страшни, друг път добри. Цял ден аз я жадувам. Флиртувам със слънцето, а мисля за нея. За нея и за мрака, за нощта. Колко красива и опасна е тя. Носи ти страст и пробужда мисълта. Бавно потъваш в нея. Любуваш се на опасността. Какво ли още ще ти донесе тя? Нощта ни кара да правим страшни неща, а понякога нощта прави страшни неща с нас. Ще устоим ли до сутринта или днес ще е вечерта, в която ще се удавим в мрака, слушайки извратената песен на собствената си мисъл, препускаща по тъмните улици на съзнанието? С нощта идва и кошмарът за този, който бяга от деня. Изморен, го достига тъма и самота. Чак тогава се сеца за слънце и светлина. Но ще продължи. С изгряването на зората, аз отново ще мисля за залеза, защото след него освен опасността следва и жадувана свобода- студена, страшна, тъмна и огряна от съвсем малко лунна светлина.

Магдалена Антонова - XII А клас

МЕЖДУЧАСИЕ

Открийте седемте разлики

Илюстрации: Нелина Алексиева - XI Б клас

Главоблъсканица

Открийте имената – Сократ, Аристотел, Епикур, Имануел Кант, Тома Аквински, Теодор Адорно, Лудвиг Витгенщайн, Волтер, Рене Декарт, Евклид, Питагор, Блез Паскал, Жан Пол Сартр, Телтулиан, Талес, Хераклит, Марк Тулий Цицерон

Т	Р	К	Н	Й	А	Щ	Н	Е	Г	Т	И	В	Г	И	В	Д	У	Л
И	Е	О	Е	Т	С	А	Л	О	Р	А	К	У	Б	М	У	И	Г	А
Л	Н	Р	О	Г	А	Т	И	П	Б	З	С	Е	Х	А	Й	А	О	К
К	Е	Т	Т	Р	Б	Л	Б	Ч	А	Л	Н	А	И	Н	Е	О	П	С
А	Д	Р	Е	У	Н	Х	Е	Л	У	Р	И	М	Е	У	Б	М	Б	А
Р	Е	А	О	К	Л	Й	Ж	С	И	Х	В	В	Б	Е	О	Н	С	П
Е	К	С	Д	И	П	И	Д	Н	Ж	Д	К	А	Ж	Л	Г	И	Р	З
Х	А	Л	О	П	У	Т	А	Е	Ф	Л	А	Л	Е	К	А	Й	Е	Е
А	Р	О	Р	Е	Д	Л	Р	Н	И	М	А	З	И	А	И	В	П	Л
Н	Т	П	А	Н	Б	Е	Г	Д	В	А	М	Р	Б	Н	Ф	О	С	Б
К	Е	Н	Д	Б	З	Т	Е	Л	Е	М	О	И	О	Т	П	Л	Я	Е
А	Ц	А	О	Д	А	Р	И	С	Т	О	Т	Е	Л	К	Е	Т	Л	С
С	Я	Ж	Р	Е	С	Д	Н	Е	А	Ч	Д	Б	Н	И	Д	Е	Р	Б
И	В	Ц	Н	О	Р	Е	Ц	И	Ц	Й	И	Л	У	Т	К	Р	А	М
А	М	С	О	К	Р	А	Т	Х	Н	А	К	Е	О	З	Х	Е	К	А

Съставител: Йонета Петрова - XI Б клас

Редактори на броя: Радостина Иванова, Дарена Маринова,
Виктория Славова, Деа Тумбалова, Изабел Атанасова, Ирена Петрова,
Нелина Алексиева, Йонета Петрова, Никол Генчева

